

I

Exilul

Atunci când, stând singur pe pragul ușii din spate, își îngădui să dea frâu liber plânsului care-l podidea, Tom vărsă lacrimi de mânie. Aruncă o ultimă privire grădinii, furios la culme că trebuia s-o părăsească – pe ea și pe Peter. Plănuiseră să petreacă o vacanță fericită acolo.

Grădinile caselor de la oraș sunt mici de felul lor, iar cea a familiei Long nu făcea excepție de la regulă. Avea o parcelă de zarzavaturi, o zonă cu iarbă, un strat de flori și o bucată de teren necultivat lângă gardul din spate. Aici crescuse mărul: era mare, dar făcea foarte puține fructe, de aceea băieților le fusese întotdeauna permis să se cațăre în el. În vacanța asta ar fi trebuit să-și construiască o căsuță între ramurile lui.

Tom îi aruncă o ultimă privire grădinii, apoi se întoarse în casă. La baza scărilor, aruncă un „La revedere, Peter!“ înspre etaj, la care primi un răspuns răgușit.

Ieși pe ușa din față, unde îl aștepta mama lui cu valiza. Întinse mâna după ea, dar doamna Long o mai ținu o clipă, încercând să-i atragă atenția:

— Știu, Tom, zise ea, nu-i deloc frumos că ești luat așa, pe sus, ca să nu faci pojar, dar înțelege că nici nouă nu ne e ușor. Mie și tatălui tău o să ne fie dor de tine, lui Peter la fel. Iar Peter, să știi, nu se distrează nici el prea bine, cu pojarul lui.

— N-am spus că o să vă distrați fără mine, zise Tom. Am spus doar că...

— Șșșt! îi șopti mama, privind la șoseaua din spatele lui, la mașina care aștepta acolo și la bărbatul care se afla la volan.

Îi dădu valiza lui Tom, apoi se aplecă, îi ridică nodul de la cravată ca să-i acopere nasturele de sus al cămășii și-și apropie buzele la câțiva centimetri de urechea lui:

— Tom, dragul meu Tom, murmură ea, încercând să-l pregătească pentru săptămânile care urmau, ține minte că vei fi un oaspete într-o casă străină și încearcă – ah, ce pot să zic – să fii *cuminte!*

Îl sărută și, împingându-l, într-o doară, înspre mașină, merse în spatele lui. În timp ce băiatul urca, doamna Long privi dincolo de el, la șofer:

— Transmite-i dragostea mea lui Gwen, zise ea, și spune-i, Alan, cât de recunoscători vă suntem amândurora că-l luați pe Tom la voi așa, de pe-o zi pe alta. E foarte drăguț din partea voastră, nu-i așa, Tom?

— Foarte drăguț, repetă acru Tom.

— E atât de puțin loc în casă când cineva e bolnav, zise doamna Long.

— Mă bucur că am putut fi de ajutor, spuse Alan și porni motorul.

Tom coborî geamul din dreptul mamei lui:

— Atunci pa!

— O, Tom, zise ea, cu buzele tremurânde, îmi pare atât de rău că-ți stricăm începutul vacanței de vară!

Cum mașina se pusese deja în mișcare, fu nevoit să strige:

— Mai bine-ar fi fost să am și eu pojar, ca Peter – mult mai bine!

Tom îi făcu mânios cu mâna mamei sale și, fără să-i pese măcar de prețul pe care l-ar fi avut alții de plătit pentru asta, repetă gestul înspre un chip tumefiat, lipit de fereastra unuia dintre dormitoare. Doamna Long se uită în sus, să vadă ce era acolo, își ridică mâinile deasupra capului într-un gest de disperare – Peter n-avea voie să se scoale din pat – și se grăbi să intre în casă.

Tom ridică geamul mașinii și se cufundă în banchetă, într-o tăcere ostilă. Unchiul său își drese glasul și spuse: — Păi, sper să ne înțelegem cât se poate de bine.

Nu era o întrebare, așa că Tom nu răspunse.

Știa că e nepoliticos, dar își găsea scuze: nu-i prea plăcea de unchiul Alan și nu voia câtuși de puțin să-l placă. De fapt, ar fi preferat să fie un unchi violent. „Dacă m-ar bate“, își zise în sinea lui, „aș putea să fug acasă, iar tata și mama ar spune că am făcut bine, în ciuda carantinei de pojar. Dar nici măcar n-o să încerce să mă bată, știu asta, iar mătușa Gwen e și mai rea, pentru că-i plac copiii și e și bună la suflet. Închis cu săptămânile, cu unchiul Alan și mătușa Gwen, într-un amărât de apartament...“ Nu-i mai vizitase niciodată, dar știa că locuiau într-un apartament fără grădină.

Au continuat în tăcere. Drumul i-a purtat prin Ely, dar nu s-au oprit decât pentru ca Alan Kitson să cumpere o vedere cu turnul catedralei. Era pentru Tom. Tom a fost teribil de dezamăgit că n-a avut voie să urce în turn, dar, după cum cu mare chibzuință i-a arătat unchiul lui, nici nu se punea problema să o facă: era în carantină pentru pojar. Nu trebuia să stea cu Peter ca nu cumva să ia pojar; dar nu trebuia să intre în contact nici cu alți oameni, în caz că *luase* deja pojar de la Peter. Din fericire, soții Kitson avuseseră deja pojar.

Au traversat Ely și ținutul Fen, apoi Castleford, înspre locuința soților Kitson, o casă impunătoare împărțită acum în apartamente. În jurul ei, alte case mai noi și mai mici o îngrămădeau din toate părțile, într-o mare neregulată de bovindouri, frontoane și fleșe. Era singura casă mare: dreptunghiulară, simplă, sumbră.

Alan Kitson claxonă și coti pe aleea de la intrare – doar că acum era prea scurtă ca să mai poată fi numită alee.

— Fațada casei arăta mai bine, cred eu, înainte să ridice construcțiile de peste drum și să fie obligați să lărgească și strada.

Opri în fața unei intrări cu coloane, iar mătușa Gwen apăru în ușă, surâzătoare, gata să-l sărute pe Tom. Îl trase înăuntru, iar unchiul Alan îi urmă cu bagajele.

Tom simți sub picioare dalele reci de piatră, iar în nări îi pătrunse un miros de praf stătut pe care nimeni nu se obosise să-l șteargă. În timp ce privi în jur, simți cum se-nfioară. Holul de intrare al casei nu era nici meschin, nici urât, dar era neprimitor. Se afla chiar în inima casei – căci o tăia dintr-un capăt în celălalt, pe mijloc, făcând un cot lateral, în forma literei T, la capătul scărilor –, iar inima era pustie, rece, moartă. Cineva prinsese în piuneze pe pereții înalți și gri afișe turistice multicolore; altcineva lăsase un coș de rufe cu o listă de lucruri de spălat într-un colț; iar lângă una dintre ușile mai îndepărtate erau câteva sticle de lapte goale și un mesaj pentru lăptar: niciunul dintre aceste lucruri nu păreau să aparțină cu adevărat aceluia hol. Rămânea pustiu și tăcut – tăcut dacă nu puneai la socoteală vocea mătușii Gwen, care sporovăia întruna despre mama lui Tom și pojarul lui Peter. Când vocea se opri pentru o clipă, Tom distinse singurul sunet care se auzea: ticul și apoi tacul și din nou ticul unei pendule bătrânești.

— Nu, n-o atinge, Tom, îl opri mătușa Gwen când acesta se-ntoarse către pendulă, apoi zise în șoaptă: E a bătrânei doamne Bartholomew, de sus, și e foarte grijulie când vine vorba de ea.

Tom nu se mai uitase niciodată în interiorul unei pendule și s-a gândit că ar putea fi ceva de făcut mai încolo, când va fi singur: cu siguranță că va arunca o privire. Acum, cu spatele la ceas, continuând să discute în cel mai inocent mod cu putință cu mătușa lui, își strecură unghiile sub marginea ușii cutiei de la pendulă, doar așa, ca s-o încerce...

— Dacă doamna Bartholomew ține atât de mult la pendula asta, de ce n-o ia sus, la ea? se interesă el.

Ridică ușor cu unghiile, dar ușa îi opunea rezistență...

— Pentru că e fixată cu șuruburi în perete, iar șuruburile au ruginit, răspuse mătușa Gwen. Hai, Tom, pleacă de lângă ea. Vino sus, la ceai.

— Ah! exclamă Tom, de parcă de-abia atunci și-ar fi dat seama unde stătea.

Ușa pendulei era încuiată.

Tocmai urcau la etaj, spre apartamentul soților Kitson, când, din spatele lor, pendula bătuse solemn ora unu. Unchiul Alan se-ncruntă și făcu o remarcă tăioasă. Ceașul mergea bine – limbile arătau corect ora cinci –, dar rareori bătea ora potrivită. „Nu te poți încrede în bătăile ei“, spunea unchiul Alan. Mai mult, avea un sunet atât de pătrunzător, încât îl putea auzi, așa nestatornic cum era, chiar și noaptea, când era în pat.

Ajunseseră la etajul întâi, unde locuiau soții Kitson. Dincolo de ușa lor, o altă scăriță îngustă urca spre apartamentul de la mansardă al doamnei Bartholomew, proprietara pendulei și, de fapt, a întregii case. Ea era

proprietăreasa, iar soții Kitson – ca și ceilalți locatari ai marii case – erau chiriașii ei.

— Asta e apartamentul nostru, dragă Tom, zise mătușa Gwen, iar asta e camera de oaspeți – dormitorul tău. Ți-am pus deja înăuntru o vază cu flori și mai multe cărți, ca să ai ce citi, îi zâmbi ea, implorându-l din priviri să-i placă să stea acolo.

Dormitorul lui Tom impunea prin înălțime, dar altfel nu era decât de dimensiuni medii. În cameră mai exista o ușă asemănătoare celei de la intrare. Fereastra – mare și cu canaturi late – era una dintre cele pe care le zărise de-afară. Tom se pregătise să joace rolul oaspetelui recunoscător, dar...

— Dar geamul are gratii în partea de jos! izbucni el. Asta-i o cameră pentru copii! Eu nu sunt un bebeluș!

— Sigur că nu ești, sigur că nu! strigă mătușa Gwen, la fel de afectată. N-are nimic de-a face cu tine, Tom. Fereastra asta avea gratii încă de când ne-am mutat aici. De altfel, și cea de la baie era la fel.

Dar asta nu i-a potolit suspiciunile pe de-a-ntregul.

Înainte de ceai, odată rămas singur să-și despacheteze bagajul, Tom cercetă camera mai în amănunt. Cealaltă ușă era de la un dulap pentru haine. Cărțile erau povești școlarești pentru fetițe, de pe vremea când mătușa Gwen era mică, iar apoi – oricât ar fi încercat să le justifice mătușa Gwen – erau gratiile pentru bebeluși de la geam.

În orice caz, ceaiul l-a mai înveselit puțin pe Tom. Mătușa Gwen pregătise o gustare pentru ceai ca în Devonshire, cu ouă fierte, biscuiți de ovăz și gem de căpșune făcut în casă și frișcă. Era o bună bucătăreasă, spunea ea, îi plăcea să gătească și avea de gând să-l răsfețe cu tot soiul de bunătăți cât va sta la ei.

Grădina de la miezul nopții

După ceai, Tom i-a scris o scrisoare mamei în care-i spunea că a ajuns cu bine. A atașat și o vedere pentru Peter în care își descria foarte corect situația. „Sper că ești mai bine cu pojarul, scria el. Asta e o poză cu turnul catedralei din Ely.“ (Tom știa că Peter va fi interesat: cei doi își făcuseră un scop din a se urca nu doar în copaci, ci și în turnuri de biserici.) „Am trecut prin Ely, dar U.A. nu m-a lăsat să urc în turn. Casa de-aici e cu apartamente și n-are nicio grădină. Fereastra dormitorului meu are gratii, dar M.G. spune că e o greșeală. Mâncarea e bună.“

După ce-o citi până la capăt, Tom hotărî – ca să fie cinstit cu mătușa Gwen – să sublinieze ultima propoziție. Semnă vederea cu semnătura lui specială: o pisică alungită care trebuia să reprezinte un motan. Însemna Tom Long¹.

Tocmai desena mustățile pisicii când auzi de jos, din hol, sunetul pendulei. Da, bătăile se auzeau atât de limpede, încât le puteai număra pe fiecare în parte. Tom exact asta făcu și zâmbi disprețuitor: ceasul bătea din nou greșit – absurd de greșit.

¹ Joc de cuvinte intraductibil, pornind de la numele personajului. În limba engleză *tom cat* înseamnă „motan“. Numele de familie este *long*, adică „lung“. Ca atare, personajul desenează un motan alungit ca reprezentare a propriului nume. (N. tr.)